

DOROTA NIEZNALSKA „MOWA NIENAWIŚCI”

Galeria Manhattan, ul Piotrkowska 118, Łódź

14.03.-10.04.2014

Otwarcie: 14.03.2014, godz. 19.

Kurator: Przemysław Chodań

Mowa nienawiści jest jednym z przejawów przemocy symbolicznej, zjawiskiem powszechnym i notorycznie bagatelizowanym. Jej wszechobecność, od politycznych salonów po uliczne napisy, powinna budzić zaniepokojenie nie tylko o standardy debaty publicznej lecz również etyczną i estetyczną świadomość społeczeństwa.

Retoryka *hate speech* posługująca się opozycją Swoi/Obcy jest jedną ze strategii konstruowania zbiorowej tożsamości przede wszystkim w kręgach radykalnej prawicy. Posługuje się figurą zideologizowanego „prawdziwego Polaka”. Uderza w Obcych, którym są różnego rodzaju mniejszości: etniczne, seksualne, światopoglądowe. Posługuje się negatywnie nacechowanymi uproszczeniami i stereotypami, jest aktem performatywnym, nawołuje do działania i przemocy fizycznej.

Prezentowany w Galerii Manhattan projekt Doroty Nieznalskiej skupia się na mowie nienawiści w przestrzeni miejskiej: na murach i stadionach. Artystkę przygląda się przyjmującej postawy ksenofobiczne subkulturze kibolskiej, śledzi jej powiązania z organizacjami rasistowskimi, pyta o źródła powszechnej w tych środowiskach frustracji oraz agresji. Zachęca również do refleksji nad granicami wolności słowa.

Na wystawie zaprezentowane zostaną prace powstałe w latach 2010-2013. W cyklu fotograficznych banerów „Konstrukcja rasy – Volksgemeinschaft”(2012) wizerunki kiboli uzupełnione zostały hasłami o faszystowskim zabarwieniu, pośrednio lub bezpośrednio nawołującymi do agresji. Artystka przygląda się w jaki sposób pozytywne wartości, np. wierność i lojalność stają się katalizatorem werbalnej agresji i niechęci wobec Obcego. Połączenie wizerunków kiboli z hasłami o wydźwięku rasistowskim potwierdza tezę o związku pseudokibiców z propagującymi nacjonalistyczne i antysemickie postawy środowiskami skrajnej prawicy (praca wideo „Mowa nienawiści” 2011). Na wystawie zobaczyć będzie może również fotografie dokumentujące *hate speech* w przestrzeni publicznej Gdańska.

Przemoc, którą napędza mowa nienawiści dokumentowana jest przez stowarzyszenie „Nidy więcej!” monitorujące agresję na tle rasistowskim i ksenofobicznym. Roczniki będące katalogiem incydentów zamieniła Nieznalska w artefakty – obite czarną skórą i wypełnione czarnymi kartkami książki („Brunatna księga”). W wydaniach oryginalnych pogrubiona czarną czcionką zaznaczone są przypadki przemocy o skutku śmiertelnym...

Prezentowany projekt problematyzuje również męskość we współczesnym świecie, ukazuje bankructwo tradycyjnie utożsamianych z nią cech. Witalność siła, sprawczość, jako cechy kulturotwórcze skierowane zostają przeciwko niej samej; dążą do utrzymania dychotomicznych struktur poznawczych (swój/obcy, przyjaciel/wróg, siła/niemoc, prawda/kłamstwo ect.). Cechy te w rezultacie społecznych i emocjonalnych deficytów przetransponowane we współzawodnictwo, nienawiść i agresję stają się wyrazem życiowej bezradności. Rozproszona, nieukierunkowana energia kibolskich bojówek uzyskuje swój wektor poprzez dyscyplinę i nadzór – niezbędne do realizacji celu jakim jest ucieleśnienie niepewnej tożsamości (zrealizowany w 2012 roku obiekt: gwizdek w kształcie męskich genitaliów "Edycja limitowana Euro2012/10Survival").

Uzupełnieniem wystawy jest zrealizowany w 2013 roku praca, w której artystka odnosi się do historii własnej rodziny i powiązań z Romanem Dmowskim. Nieznalska zachęca do namysłu nad społecznymi mechanizmami generującym warunki, w których mowa nienawiści rozwija się, jest podtrzymywana i przekazywana dalej.

